

Publieke informatie over de
kwaliteit van de opleiding
**Bachelor in de logopedie en
audiologie**

Inleiding

De bacheloropleiding logopedie en audiologie aan VIVES richt zich op studiekeziers die interesse hebben in medische en psycho-pedagogische vakken. In het bijzonder naar studenten die interesse hebben om te werken met mensen met een hulpvraag op het vlak van stem, taal, spraak en gehoor.

Deze beschrijving van een aantal kwaliteitskenmerken schetst de contouren van de bacheloropleiding logopedie en audiologie door ten eerste in een beschrijving van de opleiding een beknopte toelichting te verschaffen bij 1) de opleidingsvisie, 2) de leerresultaten, 3) het opleidingsprogramma en 4) het onderwijsproces. Ten tweede gaan we in op de vooropgestelde accenten in functie van de verdere ontwikkeling van deze opleiding en focussen we op het resultaat van 1) de kritische reflectie, 2) de opleidingsaudit, en 3) de managementkeuzes. De bespreking van de kwaliteitszorgcyclus is opgebouwd rond de 6 kwaliteitskenmerken van het VIVES-referentiekader 2017-2022.

1. Beschrijving van de kwaliteit van de opleiding

1.1 Opleidingsvisie

In de uitwerking van haar onderwijsvisie realiseert de opleiding de visie van VIVES, met specifieke aandacht voor de drie VIVES-speerpunten: drive, connectie en innovatie.

Drive

De opleiding logopedie en audiologie ijvert ervoor dat studenten en docenten het beste uit zichzelf halen. Ze leidt studenten op tot multi-inzetbare generalistische logopedisten en/of audiologen.

Dit wordt mogelijk gemaakt door het **leerresultaten gericht curriculum** dat de opleiding aanbiedt, waarbij praktijklessen en diverse stageperiodes worden ondersteund met een stevige theoretische onderbouw. Daarnaast worden de studenten via leerbegeleiding en intervisie aangeleerd om op een kritische wijze naar zichzelf en naar hun eigen handelen te kijken. Dit komt niet enkel de persoonlijke identiteit van de studenten ten goede, maar stimuleert hen ook om hun eigen leerproces te beheren.

De drive in de opleiding vertaalt zich ook in het feit dat zowel bij formele als bij informele contacten steeds wordt gepoogd om de intrinsieke motivatie van de studenten aan te spreken, waardoor zij vanuit een grote **gedrevenheid** worden klaargestoomd voor het beroep van logopedist-audioloog. Daarbij kunnen studenten via geïndividualiseerde trajecten, keuzepakketten, stage en eindwerk, keuzes maken die optimaal aansluiten bij hun eigen talenten, interesses en doelen.

Vanuit diezelfde drive en het proces van kritische zelfevaluatie worden zowel de studenten als docenten gestimuleerd om zich als betrokken professional **verder levenslang, levensbreed en levensdiep** te bekwamen. Dit biedt een goeie garantie op een duurzame ontwikkeling en verfijning van de reeds verworven competenties, alsook de verwerving van nieuwe competenties die nodig zijn om te beantwoorden aan de vragen van het snel evoluerende werkveld.

Connectie

De opleiding blijft zich inzetten voor een **performante studiebegeleiding** met de beschikbaarheid, het enthousiasme en het engagement van de docenten als grootste troef. De kleinschaligheid van de opleiding garandeert dat alle docenten een nauw contact met hun studenten hebben, veelvuldig en gemakkelijk aanspreekbaar zijn. Studenten worden sterk begeleid, zowel in het kader van specifieke

opleidingsonderdelen als bij projecten, stages en eindwerken. Er wordt met andere woorden een veilige leeromgeving voor de studenten gecreëerd waarbij ze worden gestimuleerd om te durven denken en te durven doen. Dit gebeurt in solidair samenspel met medestudenten, docenten en professionals waarbij ten volle gebruik wordt gemaakt van de digitale wereld.

De opleiding maakt vloeiend **schakelen in de hogeronderwijsruimte** mogelijk door eerder verworven competenties maximaal te erkennen. Bovendien biedt de opleiding de studenten de kans om na het behalen van een bachelordiploma logopedie of audiologie, in één extra jaar ook een volwaardig bachelordiploma van respectievelijk audiologie of logopedie te behalen. Ook zijn er vlotte doorstroommogelijkheden van en naar andere opleidingen, zoals master in de logopedie of audiologie, master in de psychologie, lerarenopleiding,

De studenten en docenten van de opleiding gaan actief in dialoog met het **werkveld en de maatschappij**. De docenten nemen op een kritische manier deel aan het maatschappelijk leven en stellen hun expertise ook buiten VIVES ter beschikking.

De opleiding is tevens sterk **internationaal georiënteerd**.

Innovatie

Door hun vakkennis en didactische kwaliteiten zijn de docenten van deze opleiding in staat om een **uitdagende leeromgeving** voor de studenten te creëren waarbij verschillende werkvormen worden gehanteerd. Een goede begeleiding van de docenten is daarbij een gouden leidraad, maar ook peer-tutoring vormt een belangrijke pijler. Daarnaast draagt de implementatie van nieuwe digitale ontwikkelingen bij aan een leeromgeving die onafhankelijk van plaats en tijd kan worden. Via de attitude van levenslang leren en via het contact met het werkveld zorgen de docenten ervoor dat de verschillende syllabi up-to-date worden gehouden.

1.2 Leerresultaten

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de **12 domeinspecifieke leerresultaten** op niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur die samen met andere hogescholen zijn afgesproken. Deze [link](#) leidt naar de DLR's van de bacheloropleiding logopedie en audiologie.

Deze leerresultaten werden vertaald in **opleidingsspecifieke leerresultaten** die doorheen de opleiding worden geoefend en getoetst.

1.3 Opleidingsprogramma

De opleiding bachelor logopedie – audiologie maakt deel uit van het studiegebied gezondheidszorg op de campus te Brugge. Naast het regulier traject met twee afstudeerrichtingen (logopedie en audiologie) biedt de opleiding ook de mogelijkheid om na het behalen van de bachelor logopedie in slechts één bijkomende blok van 60 studiepunten het diploma van de bachelor audiologie te verwerven.

De opleiding streeft naar een evenwichtige verdeling van theorie en praktijk, met actieve ondersteuning en bijsturing door de docenten. Hierdoor worden de studenten optimaal voorbereid op het werkveld. De opleiding logopedie en audiologie kiest hierbij voor een elaboratieve aanpak. De

studenten krijgen een brede basis, waarbij steeds wordt ingezoomd op de verschillende deelgebieden van het werkveld. Centraal hierbij staat het stoornisgericht curriculum. Elke stoornis wordt binnen een opleidingsonderdeel als een geheel benaderd. Dit betekent ook dat het curriculum zo is opgebouwd dat er een geheel blijft gevormd. Die stoornissen worden thematisch, en naar analogie van de leerresultaten, uitgediept.

De invulling en uitwerking van de opleidingsonderdelen verloopt parallel waardoor over de opleidingsonderdelen heen transfer en samenhang wordt gecreëerd. Er is hierbij bewust aandacht voor synthese en de plaats van het opleidingsonderdeel binnen het ruime vakgebied van de logopedist/audioloog.

Daarnaast worden de leerresultaten steeds verdiept en uitgebreid over de verschillende opleidingsfases heen. Er wordt gestart op een **elementair niveau** waarbij bepaalde kennis uit een specifiek logopedisch/audiologisch domein wordt beheerst. Hierdoor hebben de studenten inzicht in welke gegevens, methodes en hulpmiddelen belangrijk zijn voor het oplossen van logopedisch/audiologische problemen. Vervolgens wordt er gewerkt aan een **doorgroei niveau** waarbij de studenten de verworven kennis uit een algemeen en specifiek domein kan combineren.

Tot slot kunnen de studenten doorgroeien naar het **integratieniveau** waarbij zij de complexe kennis uit een specifiek logopedisch of audiologisch domein kunnen integreren, alsook kritisch evalueren. Dit leidt er toe dat er leerprocessen ontstaan in verschillende richtingen. Enerzijds is er verdieping en uitbreiding van kennis en vaardigheden binnen een opleidingsonderdeel en opleidingsfase; anderzijds is er een toename in complexiteit over de verschillende opleidingsfases heen. Deze stoornisvakken worden aangevuld met basis- en ondersteunende opleidingsonderdelen, geïntegreerde opleidingsonderdelen en stages. Op het einde van elke opleidingsfase zijn er opleidingsonderdelen waarin de kennis, vaardigheden en attitudes geïntegreerd, inge oefend en getoetst worden, zodat een volwaardig en samenhangend leerproces plaatsvindt.

1.4 Onderwijsproces

De opleidingsspecifieke leerresultaten zijn helder vertaald in goed evalueerbare gedragsindicatoren. De studenten zijn op de hoogte van de leerresultaten en weten wat er van hen wordt verwacht. (bv. via de ECTS fiches, door het duiden van de leerresultaten bij aanvang van een opleidingsonderdeel, enz.)

De opleiding wil de mate waarin de studenten competenties verwerven steeds meer toetsen door middel van permanente evaluatie, voorafgaand aan eindevaluatie. Daarbij zal meer gebruik worden gemaakt van proces assessment, naast het gebruikelijke product assessment. Dit om naast de **summatieve** evaluatie (mondeling of schriftelijk eindexamen) ook de **formatieve** toetsing (elke opgave, oefening of opdracht tijdens de les) een plaats te geven binnen de lesactiviteiten. Op die manier wordt de voortgang van het leerproces goed opgevolgd en kunnen de docenten een gefundeerd oordeel maken over het al dan niet bereiken van de leerdoelen door de studenten.

Het geven van **feedback** wordt hiertoe door zowel de docenten en studenten als cruciaal ervaren. Ook peer assessment, waarbij de studenten elkaars werk beoordelen, zal steeds meer in de lessenreeksen

worden geïmplementeerd. Bij alle evaluatievormen wordt er gestreefd naar **transparantie** voor studenten én docenten.

Om te evalueren of de studenten klaar zijn voor het werkveld, wordt er tijdens de verschillende stagemomenten ook gebruik gemaakt van **productportfolio's** (stagemap) om de leerresultaten beter in kaart te kunnen brengen. Via de stagebegeleiding die door de docenten wordt voorzien, wordt de student ook gestimuleerd tot een kritische zelfreflectie, waardoor hij/zij zijn/haar eigen leerproces kan monitoren en leerdoelen voor zichzelf kan opstellen (self assessment). De eindevaluatie in de opleiding is uiteindelijk met name **leerresultatengericht**. Het is voor de opleiding belangrijk dat de logopedist/audioloog in spe de essentiële vaardigheden beheerst om zijn of haar beroep uit te oefenen.

Via projecten, vervat in diverse opleidingsonderdelen, zoals multiprofessioneel opleiden en casuïstiek worden studenten gestimuleerd om evidence based te handelen aangepast aan reële situaties binnen het logopedisch-audiologisch vakterrein. Eens afgestudeerd kan verdere verdieping en uitbreiding van expertise via het actief nascholingsaanbod en via alumni-avonden worden uitgebouwd. De verschillende docenten van de opleiding beschikken naast een brede algemene basis ook over voldoende expertise binnen een bepaald vakgebied. Deze deskundigheid wordt zowel vanuit research als vanuit de klinische praktijk vergaard.

In het tweede jaar worden alle studenten in contact gebracht met internationalisering door middel van het project 'Zorg Zonder Grenzen'. Op het eind van het tweede jaar krijgen studenten de kans om deel te nemen aan een internationale Summer School samen met 18 andere internationale opleidingen logopedie. In het laatste jaar kan de student een deel van zijn studie afmaken aan de universiteiten van Malta en Oulu (F). Tevens kan de student, indien hij dit wenst, een deel van zijn stage in het buitenland afwerken: Zwolle, Utrecht, Amsterdam, India of New York.

Via verdere **professionalisering** van de docenten kunnen de studenten in contact worden gebracht met belangrijke innovaties. Deze spelen in op resultaten van wetenschappelijk onderzoek en op verwachtingen van huidige en nieuwe generaties studenten, het werkveld en de maatschappij. De opleiding heeft in het bijzonder veel affiniteit met de verwachtingen van het werkveld middels werkveldbevragingen en het onderhouden van hun professioneel netwerk.

De opleiding zet ook in op interprofessionele samenwerking door middel van het **Zorglab**. Studenten uit de opleidingen voedings- en dieetkunde, ergotherapie, logopedie, audiologie, verpleegkunde en vroedkunde worden ingezet om binnen de muren van de hogeschool te werken in een multidisciplinaire omgeving met reële patiënten.

2. Accenten voor verdere kwaliteitsontwikkeling

In functie van het streven naar de vooropgestelde kwaliteitskenmerken uit het VIVES-referentiekader 2017-2022 worden onder meer de hieronder vermelde accenten benadrukt. De keuze voor deze accenten gebeurt op basis van kwaliteitszorgcyclus en refereert hierbij naar 1) de kritische reflectie, 2) de opleidingsaudit, en 3) de managementkeuzes. De onderstaande actiepunten/accenten worden momenteel gerealiseerd (cf. richtdatum start van dit proces is juni 2017). De uitvoering kent per

actiepunten –als gevolg van proceseigen accenten- evenwel een verschillende mate van realisatie. Deze accenten worden als losstaande elementen gepresenteerd, maar vanzelfsprekend is het behoud van een goede samenhang ertussen een belangrijk doel.

De VIVES-visie is concreet vertaald naar een gedragen opleidingsvisie. De kernelementen van deze visie zijn richtinggevend bij de vormgeving van de opleiding in al haar facetten.

De keuze voor een generalistische aanpak is gedragen door het werkveld en de studenten. Studenten ervaren een sterke ondersteuning en waarderen de persoonlijke aanpak.

Bij verdere ontwikkelingen zal er een blijvende afstemming zijn met het evoluties in het werkveld. Ook zal worden nagegaan om de verdieping van de functiespecifieke stoornissen te verhogen, evenwel met in het achterhoofd de zorg om te waken over de studielast in de derde opleidingsfase.

Het Zorglab biedt heel wat kansen en mogelijkheden voor de verdere uitbouw van de opleiding. Het Zorglab kan aan de opleiding meer uitstraling geven en biedt kansen tot profilering. Bij het uitwerken van het Zorglab wordt o.m. gedacht aan:

- het aanbrengen van het leerresultaat rond preventie (screening en adviesverlening in een semiprofessionele situatie);
- het realiseren van DLR 1 en 6 die in OLR's op een hoger niveau zijn gezet;
- het uitwerken van maatschappelijk relevante projecten zoals de samenwerking met Kind en Gezin;
- interprofessioneel samenwerken met de andere zorgopleidingen.

Er zal ook worden nagegaan om 'Zorglab' in het curriculum op te nemen en als dusdanig als opleidingsonderdeel te benoemen. Bij het verder doordacht en stap-voor-stap integreren van het Zorglab in de opleidingspecifieke leeromgeving, zal worden bekeken hoe studenten mee in deze ontwikkeling kunnen worden betrokken.

Er is tevens de intentie om de wetenschappelijke leerlijn verder uit te werken, waarbij een meer integratief karakter het vertrekpunt is. Onderzoek in verband met logopedie/audiologie valt nu onder het expertisecentrum zorginnovatie waardoor de opleiding logopedie/audiologie zelf -voor een externe partner- minder opvalt. Daarom zal worden nagegaan om de opleiding logopedie/audiologie en het gekoppelde onderzoek in de logopedie/audiologie meer zichtbaar te maken voor externe partners en klanten voor logopedische dienstverlening.

De opleiding logopedie en audiologie heeft een hoge studie-efficiëntie. Naast de goede begeleiding en de kwaliteit van het onderwijsproces is de instroom een belangrijke reden. In vergelijking met andere zorgopleidingen is de instroom ASO-leerlingen vrij hoog. Ondanks de permanente stijging van het aantal instromende nieuwe studenten logopedie blijft het marktaandeel nagenoeg evenwel constant. De VIVES-opleiding moet naast de concurrentie met de opleidingen logopedie en audiologie uit andere hogescholen tevens de concurrentie aangaan met de masteropleiding logopedie en audiologie. Daarom zal worden nagegaan hoe de opleiding beter/meer in de markt kan worden gezet.

De afstudeerrichting audiologie wordt in hoofdzaak gevolgd in een extra jaar (60 STP) door studenten die reeds het diploma logopedie hebben verworven. De instroom is alsnog zeer beperkt. Om de

instroom naar audiologie te verhogen wordt vooropgesteld om in de marketingcommunicatie audiologie als afzonderlijke opleiding te vernoemen en niet samen met logopedie (als afstudeerrichting).

De opleiding logopedie en audiologie heeft een beperkt maar gedreven opleidingsteam (11 docenten met een opdracht tussen 25 en 100%). Concreet betekent dit dat alle extra taken (SID-beurzen, infodagen, introductiedagen, OR, realiseren onderwijsbeleidsplan, voorbereiden opleidingsaudit...) steeds met dezelfde groep worden gerealiseerd. De vooropgestelde taken worden gehaald, maar dit realiseren vraagt een grote inspanning van alle betrokkenen. Er is - mede als gevolg hiervan - de bekommernis voor het uitwerken van een blijvende inhoudelijke professionalisering (cf. inhoudelijke professionalisering, uitwerken Zorglab,...) die haalbaar is met betrekking tot de werklast voor docenten.

Om de inkomende mobiliteit te verhogen zal de opleiding in samenwerking met de andere opleidingen van het studiegebied en/of de andere opleidingen logopedie nagaan of een internationale studiemodule voor inkomende studenten kan worden uitgebouwd.